

Thatcher eftir 10 mánaðum

við stjórnarvaldið:

Eitt stórt vónbrot

Í mai mánað í fjór tók konservatívi flokkurinn hjá Margaret Thatcher við stjórnarvaldinum í Bretlandi eftir ein stóran valsigur.

Tað, sum sermerkti fyrru stjórnina, vóru verkföll, stórt arbeiðsloysi, hægir skattir og litil inflatión.

Úrslitið av Thatcher-stjórnini eftir 10 mánaðum: Størra arbeiðsloysi, verkföll, hægir skattir og ein skjótt vaksandi inflatión.

Labour-stjórnin við James Callaghan sat í minniluta, mótvægis hesari, sum hevur ikki færr enn 43 sessir í Undirhúsinum í meiriluta. Sagt varð um Labour-stjórnina, at hon var veik, og tí hildu fólk, at við at greiða atkvøðu fyri teim konservatívu, fingi tey eina sterka stjórn. Thatcher var kend fyri avgjærdu og fæstu støðu sína í innan-sum uttanríkismálum.

Mátti lúta

Tað byrjaði við samráðingum um Zimbabwe-Rhodesia. Thatcher vildi noyða grannalondini hjá

Rhodesia og patriotisku fylkingina at góðkenna støðu Bretlands at víðurkenna stýrið hjá Muzoreva. Her mátti lúta m.a. tí at Nigeria hótti við at leggja seg á allar ognir Bretlands í landinum.

Enn verri hevur ging-

ist mótvægis EF. Alment segði Thatcher, at hon fór at virka fyri at fáa broytt tað gjaldsbýtið, sum galdandi var mótvægis EF limalondunum, men eisini í hesum færi mátti hon lúta. EF gav greið boð. Skulu tit vera við, so mugu tit eisini gjalda.

Men tað er serliga á heimavelli, at illa hevur gingist. Tað skuldi »loysa seg at arbeiða« varð sagt undan valinum, og framleiðsluorkan skuldi setast upp. Skattirnir niður, og soleiðis eisini við almennu útreiðslunum.

Tey múgvandi fingi enn meir

Fyri teim múgvandi kom lækkingin í skattinum væl við. Fyri tær hægstu inntøkurnar varð skatturin lækkaður úr 83 pro-

sentum og niður í 60 prosent. Men tess longri niður í inntøkuni ein kom, tess minni nyttu fekk ein av skattalættunum. Harafturimóti varð meirvirðisgjaldið hækkað úr 8 upp í 15 prosent. M.a. kom hetta lægningin illa við. Eisini vaks inflatiónin. Teir konservatívu vildu eisini spara við almennu útreiðslunum. Hetta gekk serliga út yvir tær fyritekur, sum frammanundan fingi almennan stuðul. Kommunurnar eru nú eisini verri fyri í spurninginum at lata borgarum sínum sosialar veitingar. Somuleiðis er arbeiðsloysið vordið enn størri, so nú eru ikki færr enn hálvonnur miljón bretar arbeiðsleysir.

Konservatívi flokkurinn er sjálvandi væl vitandi um støðuna, men flokkurin roynir nú við hesum harðrenda stýri í eini trý til fýra ár at fáa landsins figgjarviðurskipti upp á fætur og soleiðis at tryggja sær enn nøkur ár í landsins stýri.

Tað sær út sum um at hetta fer at miseydnast frá byrjan. Her verður eingin betring í landsins búskapi, og Thatcher varð nú noydd at hækka skattirnar, hóast flokkur hennara frammanundan valinum segði seg vilja lækka teir.

Eisini borgarligu bløðini, sum fyrr bjóðaðu »Maggie« vælkoma í stjórnsessin, eru nú farin at ivast í, hvussu fer at ganga. Viðurskiptini há stjórnini til fælagini gjørdust beinan-

vegin vánalig, m.a. av teirri orsök, at konservatívi flokkurinn beinanvegin hótti við at avmarka rættindini hjá teimum.

Um ársskiptið byrjaði rættiligt stríð á arbeiðsmarknaðinum. Serliga í tí partinum av stáldnaðinum, sum landið eigur. Hesin partur er 75 prosent av allari stáldramleiðslu landsins. Hesin idnaðurinn hevði ílt við at klára seg, og mætari gjørdist tað ikki, tá stjórnin fór at spara um almennu útreiðslusiðuna Munurin millum krav arbeiðaranna upp á 20 prosent í lónarhækkan og tað, sum arbeiðsgevarar bjóðaðu, 2 prosent, gjørdist ov stórum. Arbeiðið varð niðurlagt. Seinri tóku fleiri onnur fækkeløg undir, og ófriðurin á arbeiðsmarknaðinum breiddi seg.

Labour framgongd

Stjórnin hevur hildið seg frá at leggja seg út í ósemjuna á arbeiðsmarknaðinum við teirri grundgeving, at hetta er eitt mál, sum arbeiðsmarknaðurin sjálvur fær greiðu á. Hvussu verður og ikki, so stendur fast, at konservatívi flokkurinn ikki hevur nær til stóran veljaraskara aftan fyri seg nú, sum hann hevði við valið. Hetta vísa allar veljarakningar.

Og ikki er tað lógið, tá hugsað verður um gerðirnar nú og vallyftini undan valinum.

pol.

tingnýtt

Stærkar kreftir vilja steðga laksaveiðini

— Tað eru ómetaliga stærkar kreftir, sum arbeiða ómetaliga hart fyri einum fullkomilugum banni móti laksaveiði í frium havi. Tað hevur tí nógv at siga fyri at verja støðu okkara, at vit seta út nógv meira laks enn vit veiða.

Hetta segði Heðin M. Klein, landsstýrismaður, tá tingið mánakaginn hevði fyrstu viðgerð av uppskoti landsstýrisins um avgjald (1 kr./kg.) av laksaveiði. Peningurin skal brúkast til aling og útseting av sjóbinum laks.

Heðin M. Klein vísti á, at prinsipielt er fullkomið bann móti at veiða laks við færoyar.

Atli Dam, lögmaður, tóði eisini um tær sterku kreftirnar móti laksaveiði á havinum. Hann segði, at amerikunenn nú arbeiða við at gera eina laksakommission fyri Norður-Atlantshav. Endamálið er at fáa góðkent tað sjónarmiðið, at laksur einans má veiðast í ásum. Tí ræður tað um, at vit seta nógvan laks út, soleiðis at vit kunnu siga, at tann laks, vit fiska, hava vit sjálvir framleitt, segði lögmaður. Hann vísti á, at tann peningur, sum avgjaldið fer at geva, er ikki nóg mikil. Tað mugu nógv milliónir til afturat.

Teir tingmenn, sum høvdu orðið, tóku ikki allir undir við uppskotinum um avgjaldið. Hinvegin fekk tankin um laksaling góða undirtøku. Jógvan Olsen (sbfl.) meinti, at avgjaldið fyri ein stóran part fer at hvarva í umsitingarlíðnum og at tað fer at elva til óneyðugt fjas og ónøgd hjá fiskimonnnum. Hann meinti, at laksalingina skal landskassin gjalda.

Annars ávaraði Jógvan Olsen móti at sleppa út laksi, har sum fjarðasilind vanliga kemur. Tað er vandi fyri, at laksurin fer at trøka burtur fjarðasilastovnin, segði hann.

Óssur Dam Jacobsen (flkl.) tók undir við landsstýrisuppskotinum. Men hann vadið í, um tað er rætt at lata lógina vera afturvirkandi til 1. januar. Hesum tók Poul J. Olsen (jvfl.)

undir við. Hann meinti, lógin skuldi koma í gildi tann 1. apríl. Til hetta segði Heðin M. Klein, at teir, sum fiska laks, vita um lógaruppskotið og at tað er meiningin, lógin skal hava afturvirkandi kraft.

Haldur Hansen (jvfl.) mælti fiskivinnuvevndini (hon fekk málið aftaná fyrstu viðgerð) til at hugsa, um ikki túrarnir hjá laksabátunum eiga at avmarkast til 8 dagar, so laksurin er feskur, tá hann kemur í land.

Adolf Hansen (frb. & jvfl.) mótmælti, at avgjaldið, sum hann kallaði 2% eykaskatt, bert skuldi takast av laksi.

Heldur ikki Hilmar Kass (sjfl.) kundi taka undir við avgjaldinum.

Endemi — høvudsáttir í sosialu nevnd

Tað er onki annað land í heiminum, sum sendir høvudsáttir sínar í sosialu nevnd, segði Pauli Ellefsen (sbfl.) m.a. undir fyrstu viðgerð av uppskoti framburðs- og fiskivinnufloksins um prístalsviðgerð av fiskiskaprisum. Málið fór í sosialu nevnd eftir tilmæli frá uppskotssetarunum.

Uppskotið fekk heldur kaldiga móttøku. Tað var serliga Pauli Ellefsen, sum heit lítið um tað. Hann segði, at grundhugsanin í uppskotinum er góð, men tað er illa gjøgnumhugað og tað tryggir hvarð monnum ella skipum størri vinning.

Jørgen Thomsen (jvfl.) segði, at hansara flokkur tók undir við tankanum í uppskotinum.

Jógvann Sundstein (flkl.) mælti til, at sosiala nevnd sendir uppskotið til ummælis hjá Meginfelag út-róðrarmanna, Fiskimannafelagnum, Fiskasæluni og Reioðarafelagnum.

50. tingfundurin

Tingfundur verður í dag kl. 15. Á skránni er val av tveimum limum í umboðsmannanevnd Færøernes Realkreditinstitut, val av einum limi í nevnd Grenlandsfælagns og framleggja. Tingfundurin í dag er tann 50. í hesi tingsetuni.

dagbókin

Føstugudstænanastur í kvøld kl. 20:

Havnar kirkja: Jákup Magnussen
Kollafjørður: Axel Tørgarð
Vestmanna: Niels P. Danielsen
Norðskáli: Hans J. Joensen
Oyndarfjørður: Petur M. Rasmussen
Sørvágur: Bergur Jacobsen

Sandvik: Elsa Funding

Hóskvøldið kl. 20:
Nólsoy: Hans J. Joensen
Gjógv: Bergur Jacobsen
Funningur: Petur M. Rasmussen
Miðvágur: Axel Tørgarð
Hvalba: Elsa Funding
Tveroyri: Johan Weihe

Kirkjubólkurin í Árhús

Føroysk gudstænastrá

verður í Hasle kirkju sunnudagin 23. í.h. Bibliifundur verður týsdagin 25. í.h.

Nærri upplýsingar fáast hjá Lisbeth Michelsen, Kornmóðsbakken 62, tlf. 06154724.

Norea Radio Danmark

Hoyrist á millumbylgju 205 m (1466 kHz) kl. 21.15–21.30.

Í dag: »Forbandelsens pæl — Livets træ!« Johs. 3, 14–16. Hartvig Wagner, fyrstjóðumaður, talar.

Annie Munch og Poul Lykke Nielsen syngja.

Norskar sendingar eru hvørt kvøld kl. 17.05 á stuttbylgju 31 m (9,6 mHz) og kl. 18.05 á stuttbylgju 41 m (7,2 mHz).

Javni almannan fund í Vestmanna

Friggjadagin 21. mars kl. 19 hevur Javni, landsfelagið evnaveikur at bata, almannan fund í Vestmanna skúla.

A fundinum heldur Heri Kragesteen fyrilestur um evnaveik og læraraskúla-

næmingar greiða frá vitjan á Beitostølen Helseportcenter. Tað er ein itróttarmiðstøð fyri brekkað í Noregi.

Aftaná verður orðaskifti.

Seinasti fyrilesturur um Norðstreymoy

Hóskvøldið kl. 20 endar almenna fyrilestrarøðin um Norðstreymoy.

Seinasta fyrilesturur heldur Sámál Johansen, fyrrverandi lærari, um bygdaliv og fólk. Hesaferð

eru tað bygdarnar í Kollafjarðar, Kvívíkar, Vestmanna og Saksunar kommunum, sum koma fyri.

Fyrilesturur verður í fyrilestrasali Fróðskaparsetursins á Debesartroð.

Uppistova

Junioreidilin hevur fund í kvøld kl. 19 og Ungmannaeidilin kl. 21.

Samkoma fyri tilkomini og eldri verður friggjadagin kl. 15 og um kvøldið kl. 20 er opið hús fyri øll.

